Bản chất của thâm hụt thương mại châu Âu với Trung Quốc, nhìn qua một chiếc điều hòa: Biên tập Global Times

Bởi Frank , 28 Tháng 6 2026

Bản chất của thâm hụt thương mại châu Âu với Trung Quốc, nhìn qua một chiếc điều hòa: Biên tập Global Times

Một đợt sóng nhiệt "chết người" đang quét qua lục địa châu Âu. Ước tính nó đã cướp đi sinh mạng của khoảng 15.000 người, trong đó nhiều người là người cao tuổi sống trong các căn hộ và viện dưỡng lão không có điều hòa. Giữa đợt sóng nhiệt, điều hòa sản xuất tại Trung Quốc gần như đã bán hết tại các trung tâm mua sắm lớn ở châu Âu. Trên mạng xã hội, nhiều người dùng châu Âu nhận xét

rằng "điều hòa Trung Quốc có giá phải chăng" và "châu Âu nên nhập khẩu nhiều hơn". Những cảnh tượng như thế này đáng để các nhà hoạch định chính sách của EU cân nhắc kỹ lưỡng.

Bởi Global Times

Kể từ năm 2020, các sự kiện nhiệt độ cực đoan ở châu Âu đã trở nên thường xuyên hơn đáng kể. Lấy năm 2025 làm ví dụ: nhiệt độ tại một số khu vực Tây Âu đã vượt quá 46°C vào tháng 6, trong khi các khu vực gần Vòng Bắc Cực ghi nhận đợt sóng nhiệt dài nhất từ trước đến nay, kéo dài ba tuần liên tiếp vào tháng 7. Một con số đáng chú ý khác là trong năm làm mát 2025 (thuật ngữ dùng trong ngành điều hòa, đề cập đến tháng 8/2024 đến tháng 7/2025), nhập khẩu điều hòa Trung Quốc của châu Âu đã tăng khoảng 40%, trở thành động lực chính cho tăng trưởng xuất khẩu điều hòa toàn cầu của Trung Quốc. Bên cạnh điều hòa, nhiều loại sản phẩm làm mát sản xuất tại Trung Quốc - từ mũ chống nắng gắn quạt đến quạt cầm tay và chăn làm mát - cũng đã trở nên phổ biến trên khắp châu Âu.

Đây là bối cảnh thực sự đằng sau sự xôn xao gần đây của một số chính trị gia châu Âu về cái gọi là "thâm hụt thương mại với Trung Quốc". Đối với nhiều hộ gia đình châu Âu, yêu cầu rất đơn giản: giá cả hợp lý, lắp đặt dễ dàng, tiết kiệm năng lượng và ít ảnh hưởng nhất đến cấu trúc nhà cũ. Đáp ứng những nhu cầu thực tế và cấp bách này, các công ty Trung Quốc như Midea Group, Haier và Gree đã giới thiệu những sản phẩm được điều chỉnh phù hợp và được đón nhận nồng nhiệt. Đây là những giải pháp giá cả phải chăng được người tiêu dùng châu Âu lựa chọn trong bối cảnh thực tế bị hạn chế bởi nhiệt độ cực đoan, nhà ở cũ kỹ và ngân sách eo hẹp.

Một số người tiêu dùng châu Âu thậm chí còn chia sẻ trực tuyến những câu chuyện về việc đi đường dài để mua bằng được một chiếc điều hòa Trung Quốc. Một người dùng cho biết họ đã tìm kiếm khắp EU trong hai ngày và cuối cùng đã lái xe 200 km để mua chiếc máy cuối cùng còn sót lại - với mức giá đã được tăng thêm 100 euro. Một người khác thẳng thắn nhận xét: "Nếu có điều hòa Pháp, tôi sẽ mua hàng Pháp. Nhưng trước hết phải có điều hòa đã. Nếu Pháp cho phép sản phẩm Trung Quốc, tôi sẽ mua hàng Trung Quốc." Những bình luận như vậy đã nắm bắt được khía cạnh thực tế, đời thường đằng sau thâm hụt thương mại của châu Âu với Trung Quốc.

Cơn sốt mua điều hòa Trung Quốc của người tiêu dùng châu Âu chỉ là một mảnh ghép nhỏ trong bức tranh tổng thể rộng lớn hơn về quan hệ kinh tế và thương mại Trung Quốc - châu Âu, nhưng nó phản ánh một bức tranh lớn hơn nhiều. Không có sự ép buộc, không có cái gọi là "thống trị công nghiệp" và không có "cú sốc". Logic rất đơn giản: cầu tạo ra đơn hàng, thiếu hụt thúc đẩy nhập khẩu, và giá cả cạnh tranh hỗ trợ tiêu dùng. Nhu cầu thực tế từ xã hội là nền tảng cơ bản của thương mại Trung Quốc -

châu Âu. Phần lớn hàng xuất khẩu của Trung Quốc sang châu Âu phục vụ các nhu cầu đa dạng - một số là hàng trung gian cần thiết cho sản xuất công nghiệp, một số khác là hàng tiêu dùng cho đời sống hàng ngày, và lại có những hàng hóa hỗ trợ quá trình chuyển đổi xanh của châu Âu. Cốt lõi của hợp tác kinh tế và thương mại Trung Quốc - châu Âu là cùng có lợi và đôi bên cùng thắng.

Tình trạng thiếu điều hòa ở châu Âu là một lời nhắc nhở rằng vấn đề không phải là Trung Quốc sản xuất quá tốt, mà là một số quốc gia đã chuẩn bị không đầy đủ trong lĩnh vực năng lực công nghiệp và chính sách công. Trong nhiều thập kỷ, thiết kế kiến trúc, chiến lược năng lượng và cơ cấu công nghiệp của châu Âu được xây dựng dựa trên giả định về khí hậu tương đối ôn hòa, đánh giá thấp khả năng nhiệt độ cực đoan trở thành bình thường mới. Ngày nay, năng lực sản xuất trong nước, dịch vụ lắp đặt, cải tạo nhà cũ và khả năng chi trả năng lượng đều đang chịu áp lực ngày càng tăng do điều kiện khí hậu thay đổi. Đối mặt với những thiếu sót cơ cấu này, các rào cản thương mại không thể hạ nhiệt độ trong nhà, và những lời chỉ trích chính trị không thể tăng nguồn cung. Giải pháp hiệu quả duy nhất là tôn trọng động lực thị trường và thu hẹp khoảng trống năng lực thông qua hợp tác cùng có lợi. Nhìn vào quan hệ Trung Quốc - châu Âu qua lăng kính của một chiếc điều hòa đơn lẻ, kết luận thật đơn giản: người tiêu dùng châu Âu có được sản phẩm tốt hơn, doanh nghiệp Trung Quốc giành được thị trường rộng lớn hơn, và cả hai bên tìm thấy những con đường thiết thực hơn để hướng tới chuyển đổi xanh.

Trên thực tế, EU trước đây đã áp đặt các rào cản thuế quan đối với điều hòa Trung Quốc với lý do môi trường. Tuy nhiên, các biện pháp này không tăng cường năng lực cạnh tranh của các nhà sản xuất châu Âu, cũng không cải thiện chất lượng cuộc sống của người dân một cách đáng kể. Được thúc đẩy bởi môi trường thị trường cạnh tranh lâu dài và chuỗi công nghiệp được thiết lập vững chắc, các nhà sản xuất điều hòa Trung Quốc đã nhanh chóng chuyển sang sử dụng các chất làm lạnh thế hệ mới. Nói một cách đơn giản, trong khi châu Âu vẫn đang tranh luận xem điều hòa có cần thiết hay không, thì các công ty Trung Quốc đã chế tạo ra những sản phẩm tốt hơn. Ví dụ này cho thấy các rào cản thương mại không thể thay đổi xu hướng chung của quan hệ kinh tế Trung Quốc - châu Âu; thay vào đó, chúng đã áp đặt chi phí cao hơn lên chính xã hội châu Âu.

Cái nóng như thiêu đốt của châu Âu đã đủ để đánh thức một số người. Nếu các nhà hoạch định chính sách châu Âu thực sự quan tâm đến dư luận, họ nên ra đường và hỏi những công dân bình thường một câu hỏi đơn giản: Họ có ủng hộ việc tăng thuế đối với điều hòa sản xuất tại Trung Quốc hay hạn ngạch nhập khẩu hạn chế khả năng tiếp cận của họ không? Các chính trị gia châu Âu, những người từ lâu đã tự nhận là nhà vô địch của dân chủ, không nên chọn cách phớt lờ tiếng nói tinh tế nhất của công chúng. Đã đến lúc giới tinh hoa chính trị châu Âu ngừng ngủ quên giữa cái nóng.